

Nař. rozhodnutí, které posoudilo sporný náhradní nárok pojišťovny podle § 13 zák. č. 184/28 místo podle § 20 odstavce 2 zák. č. 221/24, založeno jest tedy na nesprávném právním názoru.

Č. 9290.

Učitelstvo : Odpočivné požitky učitele jest podle § 28 par. zák. vyměření podle aktivních požitků, které učiteli v době pensionování byly pravoplatně — třeba nesprávně — přiznány.

(Nález ze dne 26. května 1931 č. 8647).

V ě c : Pavla K. v P. proti ministerstvu školství a národní osvěty o výměru odpočivných požitků.

V ý r o k : Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y : Ošv v P. poukázal výměrem z 24. září 1924 st-lce, učitelce ručních prací, která do té doby požívala 75%ních požitků podle VII. hodn. tř. 4. plat. stupně, od 1. září 1924 100%ní požitky podle VII. hodn. třídy 1. plat. stupně; k tomuto výsledku dospěl ošv tím, že st-lce při zmíněném přestupu z 75 procentních do plných příjmů započítal z doby odsloužené s procentuálním příjmem toliko poměrnou část. St-lčino odvolání zamítla zšr v Praze výnosem z 22. ledna 1925, přihlížeje k ustanovení min. v. n. ze 7. dubna 1923 č. 42.105/23-I, protože st-lka od počátku svého působení nikdy nevykazovala takového počtu vyučovacích hodin, za něž by jí ve smyslu § 6 zák. č. 251/22 příslušely příjmy 100procentní. Proto při přepočítávání služební doby ke dni 1. září 1924 byly vzaty z celé doby, započítané jí pro výměru s 75procentním příjmem, podle ustanovení odst. III. § 8 řečeného zák. toliko tři čtvrtiny do postupu s plnými příjmy. Na plné započtení odsloužené doby při přestupu nemá st-lka zákonitého nároku. Z tohoto výroku se st-lka neodvolala dále.

Výnosem z 20. listopadu 1924 přeložila zšr st-lku k vlastní žádosti dnem 30. listopadu 1924 na trvalý odpočinek a upravila ji odpočivné požitky podle VII. třídy hodn., 3. platového stupně. V žádosti z 30. června 1926 domáhala se st-lka úpravy odpočivného podle 4. stupně VII. třídy hodn., dovolávajíc se nál. Boh. A 4844/25 a tvrdíc, že výnos zšr-y z 22. ledna 1925 vycházel z nesprávného názoru právního a že došlo k jeho vydání, poněvadž názor nss-u nebyl tehdy ještě znám. Podle správného nazírání, totiž že doba učitelek industriálních, odsloužená v procentuální výměře platové, má se přepočítavati a restringovati jen potud, pokud byla odsloužena po dni 1. června 1922, měla prý st-lka nárok na platy podle VII. třídy hodn. 4. stupně. Uvedená žádost byla zamítnuta výnosem zšr-y ze 13. září 1928 — — —.

Odvolání z tohoto výroku zamítlo min. škol. nař. výnosem — — —

Rozhoduje o stížnosti, řídil se nss těmito úvahami:

Podle § 28 odst. III. věty druhé zák. č. 274/19 »stane se vyměření výslužného podle platů, na které měl učitel nárok v době, kdy od-

chází do výslužby«. Podle čl. I. § 8 odstavce 3 zák. č. 251/22 »pro výměru výslužného definitivním učitelům s procentuálními platy čítá se veškerá služební doba nezkráceně; pensijní základnou je v každém případě část pensijní základny, která by tomu kterému učiteli příslušela, kdyby byl plně zaměstnán, a to v téže procentuální výměře, kterou mu naposledy vyměřeny byly služební požitky.«

V daném případě je nesporno, že st-lce byly služební požitky aktivní »naposledy vyměřeny« výnosem zšr-y z 22. ledna 1925 100% požitků podle VII. hodn. tř. 1. plat. stupně a to na základě odvolání st-lčina, kterým vznesla nárok na požitky vyšší, tedy způsobem judikátním. Jest tudíž na sporu už jenom otázka, zda v době pensionování st-lčiny »platy, na které měla nárok v době, kdy odešla na odpočinek« ve smyslu § 28 par. zák., byly požitky jí pravoplatně přiznané uvedeným rozhodnutím zšr-y, anebo snad požitky jiné, které by jí v oné době byly podle zákona, t. j. při výkladu zákona, který st-lka pokládá za správný, příslušely.

Základním pramenem práv a nároků stran jsou ovšem především zákonné, po případě jiné závazné normy; avšak konkrétní právní poměr dochází právní úpravy teprve aplikací těchto norem, aktem příslušného úřadu. Vejde-li pak akt příslušného úřadu ve formální moc právní, jest toho důsledkem, že takto formalisovaná úprava dotčeného poměru jest úpravou, jež tvoří právo mezi stranami (materiální pravomoc). Tato úprava, spočívající na autoritativním rozhodnutí, platí pak vůbec nadále a jest i s hlediska zákona právem mezi stranami, dokud se nezmění v důsledku jiného pravoplatného výroku, k němuž z jakéhokoli důvodu došlo později o témže právním poměru. O takovouto změnu ovšem v daném případě nejde, naopak je mezi stranami nesporno, že zůstalo při úpravě výměry aktivních požitků st-lčiných, resultující z pravoplatného rozhodnutí zšr-y z 22. ledna 1925 č. 115.753 ai 1924. Nárok st-lčin na aktivní požitky byl tedy v době jejího pensionování pravoplatně formalisován zmíněným rozhodnutím zšr-y z 22. ledna 1925 jako nárok na požitky podle VII. hodn. třídy 1. plat. stupně a měla tudíž st-lka v oné době právní nárok toliko na tyto požitky, nikoliv na požadované požitky vyšší. Proto jest bezdůvodnou stížnost, pokud brojí proti obsahu úpravy takto formulované a pokud se snaží dovoditi, že základem úpravy má být jiný, pro st-lku příznivější, avšak ve výroku z 22. ledna 1925 neakceptovaný výklad svrchu cit. norem zák. č. 251/22, jenž později přijat byl v nál. Boh. A 4844/25.

K tomu budiž jen ještě podotknuto, že dodatečné vydání nálezu nss-u v případě jiném, třeba obdobném, nedotýká se právní moci pravoplatného rozhodnutí ani není důvodem pro obnovu řízení. Na uvedeném nazírání nemůže ani nic měniti poukaz stížnosti na to, že pensionování jest změnou poměru mezi učitelem a jeho zaměstnavatelem, neboť právě pro stav pense bylo v cit. třetím odstavci § 28 par. zák. normováno, že základem výslužného jsou platy, jež příslušely učitelům naposled v aktivitě; nelze tedy pro stav pense znovu samostatně zjišťovati rozsah st-lčina nároku na aktivní plat bez ohledu na to, jaké pravoplatné úpravy došla tato otázka stran aktivní služby st-lčiny.